

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ЦЕНТЪР ЗА КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
И
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ

Уважаеми кандидати,
Тестът съдържа 40 задачи по български език, литература и история. Към всеки въпрос има четири алтернативни отговора, като само един от тях е правилен.
Отговорите отбелязвайте върху листа за отговори по следния начин:

Кръгчетата се попълват плътно така ●, а не така ⊗ ⊙ ⊗ ⊙
Ако искате да поправите отговора си, зачертайте с кръстче грешния отговор: ⊗
и попълнете верния според Вас отговор плътно така ●
Като действителен се зачита само един отговор, попълнен плътно, както е показано.

За всеки верен отговор се присъжда 1 точка. За неверен или неотбелязан отговор не се присъждат и не се отнемат точки.

Желаем ви успешна работа!

Български език и литература

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите от №1 до №4.

На територията на България има 37 планини, като 36 от тях са в южната част на страната. Най-дълга и най-голяма по площ е Стара планина. Тя е разположена по цялата дължина на България и разделя условно страната на Северна и Южна България. Най-високият ѝ връх е Ботев (2376 м).

Именно Стара планина, известна още и като Балкана, е дала името на нашия Балкански полуостров. През Античността планината е наричана Хемус. Тя се простира на запад от Източна Сърбия (устието на р. Тимок) до Черно море на изток (н. Емине), като по-голямата ѝ част се намира на територията на България.

В нейното землище са обособени много природни паркове, защитени местности и един национален парк. Пешеходен туризъм може да се практикува през всички годишни сезони, като любителите на планината могат да използват 81 хижи и много високопланински заслони – достатъчно гъста мрежа, която позволява и най-дългият планински преход да приключи в рамките на един ден.

Хиляди са километрите с туристическа маркировка, осигуряваща висока степен на сигурност при придвижване. В България е възприета четирицветната лентова лятна маркировка, характерна за повечето европейски страни с развит пешеходен туризъм. Основните цветове при нея са червен, син, зелен и жълт, а белият цвят е спомагателен. Трябва да се знае, че червената маркировка по принцип е за билата. Зимната маркировка е от жълто-черни метални колове и указва най-безопасния път по даден маришрут при сериозна снежна покривка.

1. Коя е темата на текста?

- а)** планините в България
- б)** Стара планина
- в)** планинските маршрути
- г)** върховете в Балкана

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- а) През Възраждането Стара планина е наричана Хемус.
- б) Връх Ботев със своите 3276 метра е най-високият връх в Балкана.
- в) Балкана разделя условно страната на Източна и Западна България.
- г) Повечето планини в България се намират в южната част на страната.

3. С какъв цвят са маркирани туристическите маршрути по билото на Стара планина според текста?

- а) зелен
- б) червен
- в) жълт
- г) син

4. Кое е основното глаголно време в текста?

- а) сегашно
- б) минало свършено
- в) минало несвършено
- г) бъдеще

5. Кое местоимение е правилно за смисъла на изречението?

Серафим дава парите на Паулина, за да може тя да заведе мъжа ... на лекар.

- а) им
- б) го
- в) му
- г) си

6. Коя глаголна форма е правилна за смисъла на изречението?

На местните избори жителите на столицата ..... за кмет и съветници.

- а) гласуваха
- б) гласува
- в) гласувах
- г) гласуваше

7. Кои са правилните форми за учтивост, които трябва да се употребят в изречението?

Господине, Вие сте се ..... да бъдете ..... от лекаря в сряда.

- а) записал   прегледани
- б) записали   прегледани
- в) записал   прегледан
- г) записали   прегледан

8. Каква част на речта е подчертаната дума в изречението?

Стоян дълго живя между тях като птица в чуждо ято.

- а) съществително име
- б) прилагателно име
- в) глагол
- г) наречие

9. Кое твърдение за глаголните форми в изречението е вярно?

Веднъжка жънали цял ден, вечерта яли, после пели момичетата, смели се.

(Й. Йовков)

- а) Глаголните форми в изречението са в условно наклонение.
- б) Използваните в изречението глаголни форми са преизказни.
- в) Използваните в изречението глаголни форми са в изявително наклонение.
- г) Глаголните форми в изречението са в повелително наклонение.

10. Какво е по състав изречението?

Когато почваше жътва, в къщата на Гераците настъпваше усилена работа.

(Ел. Пелин)

- а) просто разширено
- б) сложно съчинено
- в) сложно съставно
- г) сложно смесено

11. В правописа на коя от подчертаните думи в изречението е допусната грешка?

Възрастните а) хора забелязали змия до детската б) площадка в) и съобщили в кметството г).

12. Коя дума е написана правилно?

- а) ходиме
- б) говориме
- в) рисуваме
- г) пишемe

13. Колко запетаи трябва да се поставят в изречението?

Още докато го бранеше от кучетата Петър Моканина разбра че тоя непознат селянин не се е отбил при него току-тъй а го гони някаква беда.

(Й.Йовков)

- а) две
- б) три
- в) четири
- г) пет

14. В кой ред думите са антоними?

- а) страхлив – милостив
- б) мълчалив – приказлив
- в) чудесен – прекрасен
- г) образован – образуван

15. Какво е значението на фразеологизма *тиха вода*?

- а) прикрит човек
- б) разумно дете
- в) спокоен мъж
- г) добра жена

16. При коя от двойките отношението между думите е същото, каквото е отношението в двойката *БОР – ДЪРВО*?

- а) река – параход
- б) лисица – вълк
- в) лястовица – птица
- г) сребро – медал

17. Коя дума е подходяща за смисъла на изречението?

От 18 часа Българската национална телевизия ще излъчи документален ..... за живота и делото на Паусий Хилендарски.

- а) роман
- б) филм
- в) театър
- г) спектакъл

18. Кой град е родно място на Христо Ботев?

- а) Калофер
- б) Карлово
- в) Сопот
- г) Копривщица

19. Първият български роман е:

- а) „Дядо Йоцо гледа“
- б) „Под игото“
- в) „Железният светилник“
- г) „Тютюн“

20. Кога Алеко Константинов създава своя литературен герой Бай Ганьо?

- а) преди Освобождението
- б) през 90-те години на XIX век
- в) в началото на XX век
- г) между двете световни войни

21. От коя творба на Пенчо Славейков са стиховете?

*Сърцето силом се не зема.
Не е то пита, то се не ломи!*

- а) „Cis moll“
- б) „Ни лъх не дъхва над полени“
- в) „Спи езерото; белостволи буки“
- г) „Ралица“

22. Кой разказ на Елин Пелин е от цикъла „Под манастирската лоза“?

- а) „Задушница“
- б) „Занемелите камбани“
- в) „На оня свят“
- г) „Мечтатели“

23. За творчеството на кой писател е характерна темата за любовта, греха и възмездието?

- а) Иван Вазов
- б) Алеко Константинов
- в) Йордан Йовков
- г) Гео Милев

Вариант 1

24. На кой ред правилно са посочени заглавието на творбата и името на нейния автор?

- а) „Да се завърнеш...” – Никола Вапцаров
- б) „Заточеници” – Пейо Яворов
- в) „Песен за човека” – Христо Смирненски
- г) „Зимни вечери” – Димчо Дебелянов

25. Борис Морев и Ирина са герои от:

- а) разказа „Песента на колелетата”
- б) повестта „Гераците”
- в) романа „Железният светилник”
- г) романа „Тютюн”

История на България

26. Кой византийски император е победен от хан Крум в битката при Върбишкия проход през 811 г.?

- а) Исак II
- б) Никифор I
- в) Константин IV
- г) Юстиниан II

27. Кое е общото в управлението на княз Борис I и на цар Симеон?

- а) покръстват българите
- б) спазват „дълбок мир” с Византия
- в) утвърждават славянската писменост в България
- г) завладяват много нови територии след успешни войни

28. Кое събитие е от първата половина на XI век ?

- а) въстанието на Петър Делян през 1040 г.
- б) въстанието на Асен и Петър Делян през 1185 г.
- в) битката при Клокотница през 1230 г.
- г) въстанието на Ивайло през 1277 г.

29. При кой български цар територията на България достига до три морета?

- а) Смилец
- б) Иван Асен II
- в) Борил
- г) Георги I Тертер

30. На картата е представено завладяването на българските земи от османските турци. Кои селища са обозначени като столици?

- а) Карвуна, София, Дръстър
- б) Търновград, Видин, София
- в) Видин, Карвуна, Никопол
- г) Търновград, Видин, Карвуна

31. Кое понятие е свързано с промените в селското стопанство в българските земи през Възраждането?

- а) еснаф
- б) манифактура
- в) чифлик
- г) прония

32. Коя културна институция съществува в българските земи преди освобождението от османска власт?

- а) читалище
- б) кино
- в) музей
- г) опера

33. През коя година се е случило описаното събитие?

Със специален документ султанът дал право на българите да имат своя, отделна от гръцката, църква. Българите били признати за отделен народ. Екзархията станала най-важната опора в живота на българите.

- а) 1835 г.
- б) 1870 г.
- в) 1876 г.
- г) 1878 г.

34. Коя личност е свързана с организираното националноосвободително движение на българите през Възраждането?

- а) Паисий Хилендарски
- б) Софроний Врачански
- в) Иларион Макариополски
- г) Любен Каравелов

35. Кой възрожденски деец участва в Априлското въстание?

- а) Васил Левски
- б) Неофит Бозвели
- в) Георги Бенковски
- г) Васил Априлов

36. Кой има право да променя Търновската конституция?

- а) българският княз
- б) Обикновеното народно събрание
- в) османският султан
- г) Великото народно събрание

37. На кого предава управлението на България княз Александър I, след като абдикира в края на август 1886 г.?

- а) Регентството
- б) Народното събрание
- в) правителството
- г) руския императорски комисар

38. С какво е свързана политиката на държавен протекционизъм, провеждана от правителствата на Стефан Стамболов и Константин Стоилов?

- а) активизиране на международните контакти на страната
- б) мерки за стимулиране на селското стопанство
- в) увеличаване на количеството на внасяните от Европа стоки
- г) покровителство на местното българско производство

39. Каква е основната цел на външната политика на българските правителства след освобождението от османска власт до Балканските войни (1912 – 1913)?

- а) Установяване на дипломатически отношения с Великобритания.
- б) Възстановяване на дипломатическите отношения с Германия.
- в) Обединение на всички българи в границите на отечеството.
- г) Спечелване на покровителството на всички Велики сили.

40. С кое понятие се назовава превръщането на частна собственост в държавна чрез отнемане от собствениците без или със заплащане на обезщетение?

- а) приватизация
- б) национализация
- в) стагнация
- г) модернизация

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ЦЕНТЪР ЗА КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ

Примерен тест за кандидат-студенти
по български език, литература и история на България

Ключ с верните отговори
Вариант 1

Въпрос №	Верен отговор	Брой точки	Въпрос №	Верен отговор	Брой точки
1.	Б	1	21.	Г	1
2.	Г	1	22.	В	1
3.	Б	1	23.	В	1
4.	А	1	24.	Б	1
5.	Г	1	25.	Г	1
6.	А	1	26.	Б	1
7.	Г	1	27.	В	1
8.	Б	1	28.	А	1
9.	Б	1	29.	Б	1
10.	В	1	30.	Г	1
11.	А	1	31.	В	1
12.	В	1	32.	А	1
13.	Б	1	33.	Б	1
14.	Б	1	34.	Г	1
15.	А	1	35.	В	1
16.	В	1	36.	Г	1
17.	Б	1	37.	А	1
18.	А	1	38.	Г	1
19.	Б	1	39.	В	1
20.	Б	1	40.	Б	1